

LEETO: DINGWALONG TŠA SEPEDI

S.J. SEBAKE

2002

UNIVERSITEIT VAN PRETORIA
UNIVERSITY OF PRETORIA
YUNIBESITHI YA PRETORIA

LEETO: DINGWALONG TŠA SEPEDI

SENKATILE JACKSON SEBAKE

E neelwa go ya ka dinyakwa tša tikrii

ya

MAGISTER ARTIUM

KA

LEFAPHENG LA POLELO LE DINGWALO LE FILOSOFI

MOHLAHLI: PROF. M.J. MOJALEFA

**YUNIBESITHI YA PRETORIA
PRETORIA**

NOFEMERE 2002

SEGOPOTŠO

Go wena mohlahli wa ka, Prof. M.J. Mojalefa, ke re pšhaapšhaa diatla mmoetšane ka tlhahlo le tšhušumetšo yeo le mphareletšego yona. Ke leboga botho le pelonolo yeo le ntataišitšego ka yona go fihla lehono ge ke atlegile. Mogale! Ke re gola o kake tlou, tšhukudu e be mošemane go wena.

Ke lebiša malebo gape go Prof. P. S. Groenewald ka thekgo le tlhohleletšo yeo o mphepilego ka yona. Tau! Ramasedi a go atšetše matšatši a bophelo.

Ga ke lebale go leboga Julia Read ka phetolelo go kakaretšo lelemeng la Seisimane le Ms Lynette van der Merwe ka phetolelo ya lelemeng la Seafrikanse ke sa lebale gape le Ms Salmina Nong ka modiro wo mogolo wa go tlanya.

Go mme, Mdi. Meriam Malesela Sebake ke re malebo go thekgo ye borutho le ge go be go fiša ka gobane ka yona ke fihleletše maemo ao ke lego go ona lehono. Swara o tiiše Tau 'a Seoko Seokodibeng!

Ke sa buša ke re seatla godimo ga se sengwe ke leboga ba Bokgobapuku ka thušo le tlhohleletšo yeo le nthekgilego ka yona.

Ke hlaelwa ke mantšu a go leboga tate, Mohu John Kgagape Sebake. Ke re serumula o ntaitetše Tau 'a Kgaditsi! Go wena ke re ke sa swere Mogale 'a Hlabirwa 'a Mogale!

Ke ruma ka go reta Ramasedi ge a ile a nthekga le go mpabalela go fihla ke phetha mošomo wo.

DITENG LETLAKALA

KGAOLO YA PELE.....	1
1.1 MATSENO.....	1
1.2 MAIKEMIŠETŠO.....	1
1.2.1 Groenewald, P.S.: <i>Thutadingwalo 2 ya Sesotho sa Leboa</i> (1993).....	1
1.2.2 Groenewald, P.S.: <i>Thutadingwalo 2 ya Sesotho sa Leboa</i> (1993).....	2
1.2.3 Gerard Alberts: <i>African Language Literatures</i> (1981).....	3
1.2.4 Lebaka, K.J.: <i>Megokgo ya Lethabo: Kanegelorato ya Sepedi</i> (1999).....	3
1.2.5 Lekganyane, E.M.: <i>Noto-ya-Masogana: Padi ya Boithswaro</i> (1997).....	4
1.2.6 Mampho, E.E.: <i>Mamogobo: Mongwadi wa Padisetšo ya Mathomo</i> (1999).....	5
1.2.7 Kakaretšo.....	6
1.3 MOKGWA WA NYAKIŠIŠO.....	7
1.4 TAETŠONYAKIŠIŠO.....	8
1.4.1 Diteng.....	9
1.4.1.1 Sererwa.....	10
1.4.2 Thulaganyo.....	11
1.4.2.1 Moko wa ditaba.....	15
1.4.3 Mongwalelo.....	16
1.5 TLHALOŠO YA DIKGOPOLO.....	18
1.5.1 Thekniki.....	18
1.5.2 Mohuta wa thekniki.....	19
1.5.3 Kakaretšo.....	20
1.6 TSHEPEDIŠO YA DITABA.....	21
KGAOLO YA BOBEDI.....	23
2.1 DITENG.....	23
2.1.1 Matseno.....	23
2.1.2 Dikakaretšo tša dipuku tšeo.....	23
2.1.3 Direrwa tša dipuku tšeo.....	31
2.1.4 Dielemente tša diteng.....	32
2.1.4.1 Baanegwa.....	33
2.1.4.2 Ditiragalo.....	34
2.1.4.3 Nako.....	35
2.1.4.4 Felo.....	36
2.1.4.5 Kakaretšo.....	36
2.1.5 Kakaretšomoka.....	37
KGAOLO YA BORARO.....	38
3.1 THULAGANYO.....	38
3.1.1 Matseno.....	38
3.1.2 Moko wa ditaba.....	38
3.1.3 Maatlakgogedi.....	39
3.1.4 Leeto bjalo ka thekniki.....	40
3.1.5 Dikokwane tša thulaganyo.....	41
3.1.5.1 Kalotaba.....	42
3.1.5.2 Dielemente tša kalotaba.....	43

3.1.5.3	Tšwetšopele	49
3.1.5.4	Sehloa	50
3.1.5.5	Tlemollo ya lehuto	51
3.1.6	Kakaretšomoka	52
KGAOLO YA BONE		54
4.1	TIRIŠO YA THULAGANYO YA <i>MEGOKGO YA LETHABO</i>	54
4.1.1	Matseno	54
4.1.2	Maikemišetšo	55
4.1.3	Moko wa ditaba	56
4.1.4	Lenaneo la tshekatsheko	57
4.1.4.1	Mathata	57
4.1.4.2	Tharollo ya mathata	59
4.1.5	Kakaretšo	85
KGAOLO YA BOHLANO		87
5.1	TIRIŠO YA THULAGANYO YA "TUBATSE"	87
5.1.1	Matseno	87
5.1.2	Maikemišetšo	88
5.1.3	Moko wa ditaba	88
5.1.4	Lenaneo la Tshekatsheko	89
5.1.4.1	Mathata	89
5.1.4.2	Tharollo ya mathata	91
5.1.5	Kakaretšo	100
KGAOLO YA BOSELELA		101
6.1	THUMO	101
6.2	KGAOLO YA PELE	101
6.3	KGAOLO YA BOBEDI	102
6.4	KGAOLO YA BORARO	102
6.5	KGAOLO YA BONE	104
6.6	KGAOLO YA BOHLANO	104
6.7	PAPETŠO YA LEETO MAGARENG GA <i>MEGOKGO YA LETHABO</i> LE "TUBATSE" MO GO DI SA RE ŠALETŠE MONAGANONG	106
6.7.1	Matseno	106
6.7.2	Diteng	106
6.7.3	Thulaganyo	106
6.7.4	Kakaretšo	107
7	BIBLIOKRAFI	108
8	<i>SUMMARY</i>	113
9	<i>OPSOMMING</i>	116